

Secția a treia

CAUZA MIU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 7088/03)

Hotărâre

Strasbourg

6 noiembrie 2012

Definitivă

06/02/2013

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Miu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Egbert Myjer, Alvina Gyulumyan, Ján Šikuta, Luis López Guerra, Nona Tsotsoria, Kristina Pardalos, *judecători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu la 9 octombrie 2012,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

Procedura

1. La originea cauzei se află cererea nr. 7088/03, îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, doamna Margareta Miu („reclamanta”), a sesizat Curtea la 27 decembrie 2002, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, iar ulterior de doamna Irina Cambrea, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamanta pretinde că i-a fost încălcat dreptul de a acces la o instanță, având în vedere că instanțele naționale nu au examinat pe fond cererile sale de restituire a unui imobil naționalizat.

4. La 4 februarie 2010, cererea a fost comunicată Guvernului. În conformitate cu art. 29 § 1 din convenție, s-a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi

examinare împreună.

5. În urma abținerii domnului Corneliu Bîrsan, judecător ales să reprezinte România (art. 28 din Regulamentul Curții), președintele camerei a desemnat-o pe doamna Kristina Pardalos în calitate de judecător *ad-hoc* (art. 26 § 4 din convenție și art. 29 § 1 din regulament).

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

6. Reclamanta s-a născut în 1954 și locuiește în București.

7. În 1950, au fost naționalizate o serie de imobile situate în București și care îi aparțineau lui M.E., printre care un imobil situat pe Bulevardul Averescu nr. 52 („imobilul”).

1. Prima acțiune în revendicarea imobilului îndreptată împotriva statului

8. Prin hotărârea definitivă din 22 aprilie 1993, Judecătoria București a constatat că naționalizarea imobilului fusese ilegală. Aceasta a dispus ca întreprinderea de stat care gestiona imobilul și societatea comercială care îl ocupa să îl restituie lui B.A., moștenitorul lui M.E.

9. La cererea Procurorului General, care a introdus un recurs în anulare, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârea menționată anterior printr-o hotărâre din 28 aprilie 1995. Aceasta a subliniat că aplicarea legilor naționalizării nu putea fi controlată de instanțe și a considerat că Judecătoria București își depășise atribuțiile, aducând atingere atribuțiilor puterii legislative.

10. Curtea Supremă de Justiție a concluzionat că, în orice caz, noi dispoziții legislative ar trebui să prevadă măsuri reparatorii pentru bunurile pe care statul și le-a însușit.

2. A doua acțiune în revendicarea imobilului îndreptată împotriva societății comerciale care îl ocupa

11. La o dată neprecizată, B.A. a introdus o nouă acțiune în revendicare împotriva societății comerciale care ocupa imobilul.

12. După decesul lui B.A., reclamanta, moștenitoarea acestuia, a continuat acțiunea.

13. Prin hotărârea definitivă din 22 iunie 1998, Curtea de Apel București a respins acțiunea în revendicare, considerând că cererea de restituire trebuia să facă obiectul unei examinări în fața autorităților administrative, în conformitate cu procedura prevăzută de Legea nr. 112/1995. Curtea de apel a subliniat că legea menționată anterior îi oferea reclamantei posibilitatea de a contesta în fața instanțelor interne decizia autorităților administrative în temeiul acestei legi, asigurându-i astfel accesul la o instanță.

3. Acțiunea întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 112 din 23 noiembrie 1995

14. La o dată neprecizată, în temeiul dispozițiilor Legii nr. 112 din 23 noiembrie 1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe („Legea nr. 112/1995”) care stabilea că foștii proprietari puteau obține, în anumite condiții, restituirea bunurilor lor sau o despăgubire cu titlu de reparație, B.A. a solicitat autorităților administrative locale restituirea imobilului. După decesul lui B.A., reclamanta a continuat și această acțiune.

15. Prin decizia din 2 februarie 1998, Primăria Municipiului București a admis cererea de restituire. În urma contestației formulate de societatea comercială care ocupa imobilul, Judecătoria București, prin hotărârea din 11 iulie 2001 a anulat decizia din 2 februarie 1998, fără să examineze fondul cauzei, pe motiv că autoritățile administrative au dispus în mod eronat restituirea. Constatând că imobilul era destinat unei utilizări comerciale, aceasta a considerat că dispozițiile Legii nr. 112/1995 nu erau aplicabile în acest caz.

16. În urma apelului și a recursului introduse de reclamantă, această hotărâre a fost confirmată prin hotărârea Tribunalului București din 19 noiembrie 2001 și hotărârea Curții de Apel București din 20 septembrie 2002.

II. Dreptul intern relevant

17. Dispozițiile relevante ale Codului de procedură civilă și ale Legii nr. 112/1995 sunt descrise în cauza *Brumărescu împotriva României* [(MC), nr. 28342/95, pct. 32-33 și 36-42, CEDO 1999-VII].

În drept

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din convenție în ceea ce privește absența accesului la o instanță

18. Reclamanta denunță o încălcare a dreptului său de acces la o instanță, pe motiv că instanțele naționale nu au examinat pe fond cererile sale de restituire. Aceasta invocă art. 6 § 1 din convenție, redactat după cum urmează:

„Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil [...], de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]”

A. Cu privire la admisibilitate

19. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 a) din convenție. În plus, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, trebuie să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

20. Guvernul contestă susținerile reclamantei. Bazându-se pe teoria marjei de apreciere a statelor, acesta nu neagă existența unei ingerințe în dreptul reclamantei de acces la o instanță, dar consideră că o astfel de ingerință urmărea un scop legitim, mai exact buna administrare a justiției, și că era proporțională. Guvernul susține, de asemenea, că reclamanta nu a ales corect căile procedurale puse la dispoziția sa de legislația în vigoare sau chiar că a omis să utilizeze alte căi procedurale, precum, de exemplu, cele stabilite de Legea nr. 10 din 8 februarie 2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv de stat („Legea nr. 10/2001”), fără să aducă precizări cu privire la această procedură.

21. Reclamanta susține că refuzul instanțelor interne de a se pronunța asupra fondului acțiunilor sale a adus atingere dreptului său de acces la o instanță.

22. În ceea ce privește argumentul întemeiat pe posibilitatea reclamantei de a iniția o procedură prevăzută de Legea nr. 10/2001, Curtea observă că Guvernul nu invocă neepuizarea

căilor de atac interne și că argumentul acestuia privește examinarea globală a fondului cauzei. Curtea reamintește că o problemă similară a fost ridicată în cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României* (nr. 30767/05 și 33800/06, 12 octombrie 2010). În această cauză, Curtea a hotărât că, înainte de hotărârea din 19 martie 2007 pronunțată de Secțiunile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, persoanele în cauză s-au aflat în imposibilitatea de a solicita în fața instanțelor interne, în temeiul dispozițiilor Legii nr. 10/2001, restituirea imobilelor naționalizate (*Maria Atanasiu și alții*, citată anterior, pct. 121).

23. Rezultă că, la 27 decembrie 2002, data la care reclamanta a introdus cererea sa, procedura prevăzută de Legea nr. 10/2001 nu constituia o cale de atac eficientă care să îi poată permite recuperarea imobilului său. Prin urmare, argumentul Guvernului trebuie să fie respins.

24. Curtea reamintește că art. 6 § 1 garantează fiecărei persoane dreptul ca o instanță să se pronunțe asupra oricărei contestații cu privire la drepturile și obligațiilor sale cu caracter civil, dar că acest drept nu este absolut și poate fi supus unor limitări admise implicit, în special cu privire la condițiile de admisibilitate a unei căi de atac, deoarece aceasta presupune prin însăși natura sa o reglementare din partea statului, statul beneficiind de o anumită marjă de apreciere în această privință. Totuși, aceste limitări nu pot restrânge, pentru un justițiabil, accesul liber, într-o asemenea măsură încât să fie afectată însăși esența dreptului său de acces la o instanță. În plus, astfel de limitări sunt conforme art. 6 § 1 din convenție numai în cazul în care urmăresc un scop legitim și în cazul în care există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (*Yagtzilar și alții împotriva Greciei*, nr. 41727/98, pct. 22-23, CEDO 2001-XII, și *Lungoci împotriva României*, nr. 62710/00, pct. 34-36, 26 ianuarie 2006).

25. În plus, faptul că persoana în cauză a avut acces la căile de drept interne nu este întotdeauna suficient pentru îndeplinirea cerințelor art. 6 § 1: trebuie să se constate, de asemenea, că gradul de acces prevăzut de legislația națională era suficient pentru a garanta persoanelor în cauză „dreptul de acces la o instanță”, ținând seama de principiul supremației dreptului într-o societate democratică (*Yagtzilar*, citată anterior, pct. 26, și *Lungoci*, citată anterior, pct. 43). Acest lucru este valabil în special în cazul în care, de exemplu, persoana în cauză nu a putut avea acces la o instanță decât pentru a asculta cum acțiunea sa a fost respinsă ca inadmisibilă prin efectul legii (*ibidem*).

26. În prezenta cauză, Curtea observă că nu s-a contestat că reclamanta avea dreptul de a solicita restituirea imobilului său și că instanțele interne nu s-au pronunțat asupra fondului cererii. Din acest motiv, reclamanta a suferit o ingerință în dreptul său de acces la o instanță. Prin urmare, este necesar să se examineze dacă această ingerință urmărește un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

27. Curtea poate să adere la opinia Guvernului conform căreia ingerința suferită de reclamantă avea un scop legitim, și anume buna administrare a justiției (a se vedea *mutatis mutandis*, *Lungoci*, citată anterior, pct. 37). Rămâne să se stabilească dacă această ingerință era proporțională din motivele enumerate în continuare.

28. Curtea observă că acțiunea în revendicare a reclamantei a fost respinsă de instanțele interne fără să fie examinat fondul cauzei și că, astfel, a fost privată de orice posibilitate clară și concretă ca instanțele să se pronunțe cu privire la cererea sa de restituire a imobilului.

29. Astfel, prin hotărârea din 22 iunie 1998, Curtea de Apel București a respins acțiunea în revendicare, pe motiv că cererea de restituire trebuia să facă obiectul unei examinări de către autoritățile administrative în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 112/1995. Or, după ce reclamanta a parcurs etapele administrative prevăzute de legea menționată anterior, aceleași instanțe s-au pronunțat, prin hotărârea din 20 septembrie 2002, că imobilul în cauză nu intra în domeniul de aplicare a legii respective.

30. Rezultă că reclamanta nu a avut acces la o instanță decât pentru a-i fi declarate acțiunile inadmisibile prin efectul dispozițiilor legale.

31. Aceste elemente îi sunt suficiente Curții pentru a concluziona că a fost încălcat art. 6 § 1 din convenție ca urmare a absenței accesului la o instanță în ceea ce o privește pe reclamantă.

II. Cu privire la celelalte încălcări pretinse

32. Tot în temeiul art. 6 § 1 din convenție, reclamanta denunță o încălcare a dreptului său de a-i fi soluționată cauza într-un termen rezonabil, având în vedere durata globală a tuturor procedurilor prin care a încercat să obțină restituirea imobilului.

33. Curtea observă că reclamanta sau autorii săi au inițiat, în scopul recuperării imobilului, trei proceduri distincte. Presupunând că termenul de șase luni a fost respectat pentru ultimele două, durata fiecăreia nu părea a fi excesivă în raport cu criteriile consacrate de Curte în jurisprudența sa, în special complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și cel al autorităților competente, precum și miza litigiului pentru persoana în cauză [*Frydlender împotriva Franței* (MC), nr. 30979/96, pct. 43, CEDO 2000-VII, și *Cocchiarella împotriva Italiei* (MC), nr. 64886/01, pct. 121, CEDO 2006-V].

34. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 a) și art. 35 § 4 din convenție.

35. Invocând art. 1 din Protocolul nr. 1, reclamanta pretinde că anularea deciziei administrative de restituire a imobilului și respingerea acțiunilor în revendicare au adus atingere dreptului acesteia la respectarea bunurilor sale.

36. În prezenta cauză, Curtea consideră că, în absența unei decizii administrative sau judecătorești definitive, prin care să se dispună restituirea bunului, reclamanta nu poate pretinde a fi titularul unui drept de proprietate asupra unui „bun actual” în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1. În ceea ce privește existența unei eventuale „speranțe legitime” de a-i fi restituit acest bun, Curtea subliniază că hotărârea din 22 aprilie 1993, prin care s-a dispus restituirea, a fost anulată la 28 aprilie 1995. În consecință, Curtea apreciază că hotărârea din 22 aprilie 1993 nu poate fi considerată drept o bază juridică suficientă de natură a da naștere unei „speranțe legitime”, pentru reclamantă, de a i se restitui bunul care a aparținut autorilor săi [*Kopecký împotriva Slovaciei* (MC), nr. 44912/98, pct. 52, CEDO 2004-IX; *Lupaș și alții împotriva României*, nr. 1434/02, 35370/02 și 1385/03, pct. 92, CEDO 2006-XV (extrase)].

37. Rezultă că acest capăt de cerere este incompatibil *ratione materiae* cu dispozițiile convenției și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din convenție.

III. Cu privire la aplicarea art. 41 din convenție

38. Art. 41 din convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții vătămate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”.

A. Prejudiciu material

39. Pentru repararea prejudiciului material pe care l-ar fi suferit, reclamanta solicită restituirea imobilului, precum și sumele de 360 000 de euro (EUR) pentru foloasele nerealizate și 30 000 de dolari americani (USD) pentru diversele taxe și alte cheltuieli legate de imobil.

40. Guvernul se opune acestor pretenții; susține că prezenta cauză a fost comunicată doar din perspectiva art. 6 și că, în etapa comunicării, nu a fost formulat niciun capăt de cerere întemeiat pe Protocolul nr. 1.

41. Curtea observă că, în prezenta cauză, singura bază de reținut pentru acordarea unei reparații echitabile constă în faptul că reclamanta nu a beneficiat de dreptul de acces la o instanță pentru a revendica un bun imobil, încălcându-se art. 6 § 1 din convenție. În consecință, aceasta respinge prezenta cerere.

42. Cu toate acestea, Curtea reamintește că, în conformitate cu jurisprudența sa constantă, în cazul încălcării art. 6 din convenție, este necesar ca reclamanții să fie plasați, pe cât posibil, într-o situație echivalentă celei în care s-ar afla dacă nu ar fi fost încălcate cerințele acestei dispoziții [*Piersack împotriva Belgiei* (art. 50), 26 octombrie 1984, seria A nr. 85, pct. 12].

43. În prezenta cauză, este necesar să se constate că art. 322 pct. 9 din Codul de procedură civilă român permite revizuirea pe plan intern a unei hotărâri în cazul în care Curtea a constatat încălcarea drepturilor unui reclamant. În plus, Curtea consideră că, în cazul în care constată încălcarea dreptului de acces la o instanță, reparația adecvată este, în principiu, rejudicarea sau redeschiderea procedurii în timp util și cu respectarea cerințelor art. 6 din convenție (a se vedea *mutatis mutandis*, *Lungoci*, citată anterior, pct. 56).

B. Prejudiciu moral

44. Reclamanta solicită, de asemenea, suma de 300 000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral pe care autorul acesteia, B.A., și ea însăși l-ar fi suportat ca urmare a suferințelor și a stresului cauzate de hotărârile instanțelor interne.

45. Guvernul contestă existența prejudiciului moral suferit de reclamantă, deoarece aceasta nu a prezentat niciun document justificativ, și consideră, în plus, că o eventuală constatare a încălcării ar putea constitui, în sine, o reparație suficientă a acestui prejudiciu.

46. Curtea consideră că reclamanta a suferit în mod cert un prejudiciu moral, care nu este compensat suficient prin constatarea încălcării suferite (*Lungoci*, citată anterior, pct. 54). În aceste circumstanțe, având în vedere ansamblul elementelor de care dispune și pronunțându-se în echitate, în conformitate cu art. 41 din convenție, Curtea acordă reclamantei suma de 3 000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

47. În ceea ce privește prejudiciul moral pe care l-ar fi suferit B.A., Curtea observă că acesta din urmă a decedat înainte de introducerea prezentei cereri, depusă de reclamantă în nume propriu. În consecință, Curtea respinge cererea de reparație echitabilă în ceea ce îl privește pe B.A.

C. Cheltuieli de judecată

48. De asemenea, reclamanta solicită pentru cheltuielile suportate în fața instanțelor interne și a Curții, următoarele sume:

- 65 000 EUR și 10 000 USD pentru onorariul avocatului;
- 735 064 lei românești vechi (ROL) pentru diverse taxe plătite la Camera de Comerț;
- 10 000 USD pentru diverse cheltuieli suportate în perioada 1999-2006 (taxe judiciare, fotocopii, redactarea documentelor).

Acesta a furnizat documente justificative pentru o parte a acestor sume.

49. Printr-o scrisoare din 11 octombrie 2012, reclamanta solicită o sumă suplimentară de 45 000 EUR pentru onorariul avocatului, fără să prezinte însă documente justificative.

50. Guvernul se opune plății acestor sume pe care le consideră excesive și speculative. În plus, acesta susține că reclamanta nu și-a susținut cererile, deoarece nu a prezentat toate

contractele de asistență judiciară, însoțite de chitanțele aferente.

51. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor de judecată decât în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al acestora [*Iatridis împotriva Greciei* (reparație echitabilă) (MC), nr. 31107/96, pct. 54, CEDO 2000-XI].

52. În prezenta cauză, Curtea observă că sumele solicitate de reclamantă sunt excesive în raport cu obiectul și natura dosarului. Ținând seama de elementele de care dispune și de criteriile menționate anterior, Curtea consideră că este rezonabil să îi acorde reclamantei suma de 2 000 EUR, pentru toate cheltuielile.

D. Dobânzi moratorii

53. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Pentru aceste motive, Curtea

1. *Declară*, în unanimitate, cererea admisibilă în privința capătului de cerere întemeiat pe absența accesului la o instanță și inadmisibilă în privința celorlalte capete de cerere;
2. *Hotărăște*, cu șase voturi la unu, că a fost încălcat art. 6 § 1 din convenție;
3. *Hotărăște*, cu șase voturi la unu,
  - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din convenție, suma de 3 000 EUR (trei mii euro) pentru prejudiciul moral și suma de 2 000 EUR (două mii euro) pentru cheltuielile de judecată, care trebuie convertită în lei românești la rata de schimb aplicabilă la data plății.
  - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
4. *Respinge*, în unanimitate, cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 6 noiembrie 2012, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte

În conformitate cu art. 45 § 2 din convenție și cu art. 74 § 2 din regulament, la prezenta hotărâre este anexat un rezumat al opiniei separate a judecătorului López Guerra.

J.C.M.

S.Q.

OPINIA SEPARATĂ A JUDECĂTORULUI LÓPEZ GUERRA

(Traducere)

Nu subscriu la concluzia camerei, conform căreia a fost încălcat art. 6 § 1 din convenție. Din faptele cauzei reiese că acțiunea în revendicarea imobilului, introdusă de reclamantă, a fost respinsă de Curtea de Apel București pe motiv că aceasta nu epuizase căile de atac administrative disponibile, contrar cerințelor legislației în vigoare. Prin urmare, respingerea acțiunii de către Curtea de apel nu a încălcat niciun drept garantat prin convenție, deoarece Curtea s-a pronunțat în mod constant, ulterior hotărârii *Golder (Golder împotriva Regatului Unit*, 21 februarie 1975, seria A nr. 18), că dreptul de acces la o instanță nu este absolut și că acesta poate fi reglementat de stat, care beneficiază, în această privință, de o anumită marjă de apreciere, atâta vreme cât limitările introduse nu restrâng accesul oferit unui justițiabil într-o asemenea măsură încât să fie afectată însăși esența dreptului său de acces la o instanță (*Zvolský și Zvolská împotriva Republicii Cehe*, nr. 46129/99, pct. 47, CEDO 2002-IX).

În temeiul dispozițiilor Legii nr. 112/1995, reclamanta a solicitat restituirea imobilului autorităților administrative locale, care i-au admis cererea. Totuși, această decizie a fost contestată în fața instanțelor și anulată la nivelul a trei grade de jurisdicție (Judecătoria București, Tribunalul București și Curtea de Apel București), pe motiv că Legea nr. 112/1995, pe care își întemeiasă reclamanta cererea, nu era aplicabilă în prezenta cauză.

Nu găsesc motivul pentru care aceste trei hotărâri judecătorești încalcă art. 6 § 1, în sensul că ar fi privat reclamanta de dreptul său de acces la o instanță. Dimpotrivă, instanțele au abordat în mod corect cererile reclamantei, interpretând legislația în vigoare și pronunțându-se în favoarea părții adverse, respingând astfel cererea persoanei interesate. În plus, în niciun moment nu s-a sugerat că aceste decizii erau arbitrare sau fără temei legal.

Pe de altă parte, hotărârea Curții nu precizează ce alt răspuns ar fi putut fi oferit reclamantei de către instanțele române. În fapt, singura posibilitate a acestora era să acționeze în maniera în care au acționat, adică, în primul rând, să respingă cererea reclamantei pentru neîndeplinirea unei cerințe de formă, și anume epuizarea căilor de atac administrative (hotărârea Curții de apel din 22 iunie 1998) și, în al doilea rând, să conteste aplicabilitatea legii în vigoare în privința cererii reclamantei (hotărârile din 11 iulie 2001, 19 noiembrie 2001 și 20 septembrie 2002).